

ทรงเป็นเจ้าของแผ่นดินและทรงเป็นเจ้าของชีวิตของประชาชนทั้งหมด ดังจะกล่าวถึงสถาบันพระมหากษัตริย์โดยละเอียดดังต่อไปนี้

1. สถาบันพระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์

ลักษณะสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยตั้งแต่สมัยเดิม คือตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ อาจกล่าวได้ว่ามีลักษณะเด่นอยู่ 3 ประการคือ

1. พระมหากษัตริย์ทรงมีฐานะเปรียบเสมือนบิดาของประชาชน
2. พระมหากษัตริย์ทรงมีฐานะดุจเทพเจ้า
3. พระมหากษัตริย์เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งธรรมและปฏิบัติตามธรรม

ในแต่ละสมัย ลักษณะหนึ่งลักษณะใดใน 3 ลักษณะของสถาบันพระมหากษัตริย์ก็จะเด่นกว่าลักษณะอื่น ๆ¹ เช่นใน สมัยสุโขทัย พระมหากษัตริย์เปรียบเสมือนบิดาของประชาชน จะเป็นลักษณะเด่นที่สุด ในสมัยนั้น พระมหากษัตริย์จะทรงเป็นทั้งผู้นำในการสงครามเพื่อปกป้องอาณาจักร เป็นผู้ให้ความยุติธรรม คำแนะนำสั่งสอน ลงโทษ

